

Na jakie aspekty warto zwracać uwagę w pracy z dziećmi niedosłyszącymi w przedszkolu?

(materiał opracowany w WSPE ORE dla uczestników kursu e-learningowego nt. *Wspomaganie nauczycieli edukacji przedszkolnej w pracy z dzieckiem ze SPE*)

Na jakie aspekty warto zwracać uwagę w pracy z dziećmi niedosłyszącymi w przedszkolu?

- Warto dać dziecku czas na nawiązanie kontaktu z nauczycielem i grupą, przyzwyczajenie się do indywidualnego sposobu mówienia, układu ust nauczyciela oraz specyficznych wymagań.
- Korzystać z doświadczeń innych osób mających kontakt z dzieckiem: rodziców, surdologopedy, terapeuty pedagogicznego.
- Czuwać, aby dziecko przebywało pod stałą kontrolą specjalistów, współpracować z nimi w organizowaniu systematycznej pomocy.
- Sukcesywnie starać się przełamywać onieśmienie dziecka niedosłyszącego.
- Stopniowo uczyć dziecko ekspozycji społecznej przed grupą przedszkolną, a grupę przyzwyczaić do sposobu mówienia dziecka niedosłyszącego.
- Od początku wspierać emocjonalnie np. poprzez eksponowanie uzdolnień, zauważanie osiągnięć.
- Należy czuwać nad społecznymi relacjami i interakcjami między dzieckiem niedosłyszącym i innymi dziećmi.
- W razie potrzeby poinformować pozostałe dzieci o potrzebach dziecka niedosłyszącego np. do czego służy aparat słuchowy, jak należy pomagać osobie niedosłyszącej- poprzez wolniejszy sposób wypowiedzania się, z twarzą zwróconą w jej stronę, nie zasłaniając ust.
- Przy omawianiu norm zachowania społecznego powinno się odwoływać do metod obrazkowych, konkretnych wydarzeń i przeżyć.
- Wskazany jest udział dziecka we wszystkich formach i działaniach przedszkolnych- dyżury, wycieczki, przedstawienia, itp.
- Zachęcać dziecko do spontanicznych wypowiedzi na różne tematy.
- Wspierać rozumienie słuchanych treści poprzez inne zmysły (wzrok, dotyk) stosując metody oglądowe i praktycznego działania.
- Często używać zwrotów mobilizujących dziecko do wysiłku.
- Warto stawiać wymagania dziecku uwzględniając jego możliwości i obiektywne ograniczenia.
- Na bieżąco przekazywać rodzicom informacje o postępach dziecka oraz występujących trudnościach, wskazywać, co wymaga pracy w domu.

Na jakie aspekty warto zwracać uwagę w pracy z dziećmi niedosłyszającymi w przedszkolu?

- Warto większą uwagę przykładąć do funkcji wychowawczej i rewalidacyjnej, a nie dydaktycznej.
- Włączać dziecko do zespołu w miarę możliwości najmniej licznego. Niewskazane jest, aby dziecko zmieniał zespół, jeżeli było ono dotychczas pozytywnie do niego nastawione.
- Dziecko powinno podczas zajęć np. stolikowych siedzieć, tak, aby pozwalało to dziecku patrzeć na wprost, bezpośrednio na nauczyciela, na słuchanie i odczytywanie mowy z jego ust.
- Twarz osoby mówiącej powinna być dobrze oświetlona, co ułatwia odbiór informacji drogą wzrokowo-słuchową.
- Zwracając się do dziecka należy mówić spokojnie, w nieco wolniejszym, ale naturalnym tempie, z właściwą intonacją, bez przesadnej artykulacji.
- W czasie mówienia ruchy mimiczne i gestykulacja powinny być naturalne, ale należy unikać zbędnych ruchów, odwracania się, czy chodzenia po sali.
- Wskazane jest zwracanie się do dziecka krótkimi zdaniami, jeżeli dziecko nie odpowiada na pytanie należy je powtórzyć.
- Przy odpowiedziach ustnych należy patrzeć na dziecko, gdy ono mówi, co pozwala na lepsze zrozumienie jego wypowiedzi.
- W miarę możliwości często sprawdzać podczas zajęć stopień zrozumienia przez dziecko omawianych treści, a w przypadku trudności stosować dodatkowe wyjaśnienia.
- Największe trudności może mieć dziecko z wypowiedziami. Wynikają one z :
 - małego zasobu słownictwa
 - kłopotów w szybkim werbalizowaniu myśli
 - nieprawidłowej artykulacji
 - zaburzonego pojęcia czasu i przestrzeni
 - wolniejszego opanowania zasad gramatycznych
 - zaburzeń percepcji słuchowej
 - trudności emocjonalnych w sytuacji ekspozycji społecznej
- Przy obserwacji dziecka należy brać pod uwagę przede wszystkim:
 - aktywność dziecka na zajęciach, dostrzegać osiągnięcia, mniejszy stopień onieśmienia
 - wkład pracy z uwzględnieniem możliwości poznawczych
 - zainteresowanie tematem i stosunek do zajęć
 - systematyczność, pilność i staranność
 - stopień samodzielności
- Podczas zajęć sportowych należy pamiętać o konieczności zdejmowania przez dziecko kosztownych aparatów słuchowych, pamiętając o tym, że będzie ono gorzej słyszało, ale może ćwiczyć naśladowując nauczyciela i inne dzieci. Zakres udziału dziecka w aktywności fizycznej powinien być skonsultowany z rodzicami dziecka.
- Warto, aby dziecko uczestniczyło w zajęciach muzyki.
- Zachowanie dziecka nie powinno podlegać takiej samej ocenie jak u pozostałych dzieci, należy jednak upewnić się czy dziecko wie, czego się od niego oczekuje. Warto także tłumaczyć innym dzieciom w grupie przyczyny odmiennego oceniania dokonań pracy dziecka z niedosłuchem.